

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ		Φιλοσοφική	
ΤΜΗΜΑ		Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ		Προπτυχιακό	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	6410177	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε΄ & Ζ΄ / Στ΄ & Η΄
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εισαγωγή στην υφογλωσσολογία		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου (Μάθημα ελεύθερης επιλογής)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Γαλλική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/FRL416/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές θα είναι σε θέση: • να αναλύουν το λογοτεχνικό εκφώνημα στη γλωσσολογική του διάσταση· • να χρησιμοποιούν όλα τα απαραίτητα προς τούτο θεωρητικά εργαλεία· • να αποκωδικοποιούν τα συστατικά στοιχεία της λογοτεχνικότητας· • να αντιλαμβάνονται όσο το δυνατό πληρέστερα τον λογοτεχνικό λόγο και να εκτιμούν την αισθητική εμβέλειά του· • να αναγνωρίζουν και να αναπαράγουν απαιτητικά σχήματα λόγου.
Γενικές Ικανότητες
• Ευαισθητοποίηση στην αισθητική διάσταση της γλώσσας • Ανάλυση γλωσσικών δεδομένων που άπτονται της «ποιητικής λειτουργίας» της γλώσσας • Συμμετοχή σε διάδραση • Προαγωγή της δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Αυτόνομη εργασία

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Η υφογλωσσολογία είναι ο κλάδος των Επιστημών της Γλώσσας που διερευνά με εργαλεία γλωσσολογικά την αισθητική υπόσταση εκφωνημάτων χαρακτηριστικών της κατά Jakobson «ποιητικής λειτουργίας» της γλώσσας. Το γλωσσικό υλικό στη βάση του οποίου κτίζεται το λογοτεχνικό εκφώνημα άπτεται μίας στόχευσης πρωτίστως αισθητικής παρά στενά επικοινωνιακής. Στόχο του μαθήματος αποτελεί η εξάσκηση του φοιτητικού κοινού στην αποκωδικοποίηση των αισθητικών συστατικών που συνθέτουν τη λογοτεχνικότητα (littérarité), μέσα από έλεγχο μίας ευρείας γκάμας συνιστωσών η οποία εκτείνεται από τη λέξη έως τη φραστική δομή. Κάτι τέτοιο είναι δυνατό, όχι μόνο να βελτιστοποιήσει την πρόσληψη του λογοτεχνικού λόγου και την εκτίμηση της αισθητικής εμβέλειάς του, αλλά να συντελέσει και σε αποτελεσματικότερη κατάκτηση εκλεπτυσμένων περιοχών του γλωσσικού συστήματος. Syllabus <i>1^η εβδομάδα:</i> • Αναλυτική παρουσίαση της ύλης, των στόχων και των απαιτούμενων δεξιοτήτων, καθώς και
--

σύντομος σχολιασμός της σχετικής βιβλιογραφίας. Εισαγωγική παρουσίαση του κλάδου της υφολογισμολογίας: αντικείμενο, στόχευση και βασικές έννοιες (ύφος, «ποιητική λειτουργία» της γλώσσας, λογοτεχνικότητα, κ.λπ.). 2^η εβδομάδα: Η μακροσυντακτική διάσταση του λογοτεχνικού εκφωνήματος: κειμενική διάρθρωση στα διάφορα είδη λογοτεχνικής παραγωγής, από την πρόζα έως τον έμμετρο λόγο, ποιητικό ή θεατρικό. 3^η εβδομάδα: Η μικροσυντακτική διάσταση του λογοτεχνικού εκφωνήματος (1): τρόποι προσδιορισμού και χαρακτηρισμού, λειτουργία προσωπικών αντωνυμιών. 4^η εβδομάδα: Η μικροσυντακτική διάσταση του λογοτεχνικού εκφωνήματος (2): λειτουργία χρόνων και εγκλίσεων. 5^η εβδομάδα: Η μικροσυντακτική διάσταση του λογοτεχνικού εκφωνήματος (3): ζητήματα φραστικής δομής (παράταξη και υπόταξη, εμφατικά σχήματα, ρυθμός, ενδο- και υπερσυνταγματική κατανομή των όρων, περίοδος). 6^η εβδομάδα: Απολογισμός και διεξαγωγή προόδου. 7^η εβδομάδα: Εμπειρισταμένη διόρθωση προόδου. Επίλυση αποριών. Ανταλλαγή απόψεων και προβληματισμών. 8^η εβδομάδα: Η πραγματολογική διάσταση του λογοτεχνικού εκφωνήματος (1): πολυφωνία (auteur/narrateur/locuteur/destinataire/lecteur) και δείξη. 9^η εβδομάδα: Η πραγματολογική διάσταση του λογοτεχνικού εκφωνήματος (2): επίπεδα εκφερόμενου λόγου (discours/récit) και είδη πλάγιου λόγου (discours direct/indirect/libre). 10^η εβδομάδα: Σημασιο-λεξιλογική διάσταση του λογοτεχνικού εκφωνήματος: σημείο, σημαίνον και σημαίνόμενο, δήλωση και συνδήλωση, διαστρατική και διαφασική ποικιλότητα κ.λπ. 11^η εβδομάδα: Ρητορική διάσταση του λογοτεχνικού εκφωνήματος (1): λογοτεχνία και ρητορική (invention, disposition, élocution). 12^η εβδομάδα: Ρητορική διάσταση του λογοτεχνικού εκφωνήματος (2): ρητορικά σχήματα που σχετίζονται με τεχνικές σημασιολογικής εκτροπής (μεταφορά, παρομοίωση, μετωνυμία...) και συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση της λογοτεχνικότητας. 13^η εβδομάδα: Επανάληψη βασικών εννοιών. Εξάσκηση μέσα από corpus λογοτεχνικών εκφωνημάτων διαφόρων τύπων. Ανταλλαγή απόψεων και προβληματισμών. Βιβλιογραφικές προτάσεις για εμβάθυνση.	
---	--

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	- Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία (PowerPoint) - Υποστήριξη μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	26 ώρες
	Εκπόνηση γραπτών εργασιών	33 ώρες
	Διαδραστική αξιολόγηση των εργασιών	13 ώρες
	Αυτοτελής μελέτη	40 ώρες
	Συνεργασία	13 ώρες
	Σύνολο μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Γαλλική	

	• Μέθοδος αξιολόγησης: παρακολούθηση παραδόσεων 25 % + υποχρεωτική πρόοδος/εργασία 25 % + υποχρεωτική τελική γραπτή εξέταση 50 % • Κριτήρια αξιολόγησης: ακρίβεια, πληρότητα, στοιχειοθέτηση και δικαιολόγηση των απαντήσεων
--	---

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

BONNARD H., [1982], *Procédés annexes d'expression. Stylistique, Rhétorique, Poétique*, Paris, Magnard.

BUFFARD-MORET B., 1998, *Introduction à la stylistique. Avec exercices corrigés*, 2e éd. [2009], Paris, A. Colin, (128).

BUFFARD-MORET B., 2007, *Le Langage de la littérature : une introduction à la stylistique*, 3e éd. [2020], Paris, A. Colin, (La lettre et l'idée).

CALAS F. et CHARBONNEAU D.-R., 2000, *Méthode du commentaire stylistique*, Paris, Nathan/HER, (Fac : Littérature).

DELOFFRE F., 1974, *Stylistique et poétique françaises*, 5e éd. rev. et corr. [1992], Paris, CDU et SEDES.

FORAKIS K., 2010, « Éléments de lecture stylistique d'un *incipit* ou comment faire du texte littéraire l'adjuvant idéal du perfectionnement linguistique », in TABAKI-IONA F., PROSCOLLI A. et FORAKIS K. (éd.), *La place de la littérature dans l'enseignement du FLE. Actes du Colloque international des 4 et 5 juin 2009*, Athènes, Université d'Athènes, 217-233, [se reporter à <https://uoa.academia.edu/f>].

FORAKIS K., 2018, « Aspects de la phrase yourcenarienne : focalisation sur l'architecture de l'ampleur », *Nouvelles Francographies*, vol. 6, n° spécial 5, 49-62, [se reporter à <https://uoa.academia.edu/f>].

FROMILHAGUE C. et SANCER-CHATEAU A., 1991, *Introduction à l'analyse stylistique*, 2e éd. [1996], Paris, Dunod, (Lettres sup.).

LAURENT N., 2001, *Initiation à la stylistique*, Paris, Hachette, (Ancrages).

MAINGUENEAU D., 1986, *Linguistique pour le texte littéraire*, 4e éd. [2003] réimpr. [2007], Paris, A. Colin, (Lettres sup.).

MAINGUENEAU D., 2008, « Stylistique, analyse du discours littéraire », in DURAND J., HABERT B. et LAKS B. (resp.), *Congrès mondial de linguistique française. Paris, 9-12 juillet 2008* [CD-ROM], Paris, Institut de linguistique française [CNRS], 1489-1493.

MOLINIE G., 1986, *Éléments de stylistique française*, 2e éd. [1991], Paris, PUF, (Linguistique nouvelle).

MOLINIE G., 1989, *La Stylistique*, 2e éd. [1991], Paris, PUF, (Que sais-je ?).

MOLINIE G., 1992, *Dictionnaire de rhétorique*, Paris, Librairie générale française, (Le Livre de Poche).

MOLINIE G., 1993, *La Stylistique*, Paris, PUF, (Premier Cycle).

NOILLE-CLAUZADE Ch., 2004, *Le Style*, Paris, Flammarion, (GF Corpus / Lettres).

PERRIN-NAFFAKH A.-M., 1989, *Stylistique. Pratique du commentaire*, 2e éd. rev. et corr. [1994], Paris, PUF, (Linguistique nouvelle).

STOLZ C., 2006, *Initiation à la stylistique*, 3e éd. [2024], Paris, Ellipses, (Thèmes et études).